

Załącznik nr 2
Brief – Stara Osada Rybacka

Ustka – wielu ją zna, ale niewielu wie, że to Stara Osada Rybacka założona w średniowieczu na planie owalnicy. Stara Osada Rybacka w Ustce - stare grodzisko słowiańskie to układ urbanistyczny dawnej osady rybackiej, który wykształcił się na przestrzeni kilku wieków (od XII-XIX w). Charakteryzuje się wąskimi uliczkami i niewielkimi domami. Pomimo przebudowy na przełomie XIX i XX wieku starych rybackich chat o konstrukcji szachulcowej na piętrowe kamieniczki, układ ten zachował się bez większych zmian po dzień dzisiejszy.

Na obszarze Starej Osady Rybackiej znajdował się pierwszy kościół pod wezwaniem św. Mikołaja - patrona żeglarzy i kupców, zbudowany z drewna w 1356r. Miejsce to jest szczególnym dla kultu i tożsamości mieszkańców symbolizujące powstanie miasta. Był to centralny punkt średniowiecznej osady. Przy kościółku grzebano zmarłych, m.in. ofiary katastrof morskich. Stał na podwyższeniu, prawdopodobnie w środku osady. Miał dość wysoką wieżę, na której zapalano pochodnię – wg. niepotwierdzonych przekazów służyła

ona żeglarzom jako punkt nawigacyjny, czyli pierwsza uestecka latarnia. Kościół okalały krzyże, chowano tu bowiem mieszkańców i ofiary katastrof morskich. Wokół stały kamienice najznakomitszych mieszkańców Ustki - kapitanów i szyprów statków - stąd dawna nazwa placyku „Zaułek Kapitański”. Obok biegła droga prowadząca do portu. Świątynia stanowiła też znak nawigacyjny dzienny (przez swoją niepowtarzalną bryłę) i nocny (światła w oknach kościoła).

Kształt Starej Osady Rybackiej dostrzec można między ulicami Marynarki Polskiej, a Czerwonych Kosynierów. Dzisiejsza starówka uestecka to jedno z najbardziej klimatycznych miejsc w mieście, zlokalizowana tuż obok gwarnej, uwielbianej przez turystów ulicy Marynarki Polskiej. To tu, w zaciszu turystycznego centrum miasta znajdują się urocze kafejki z przepyszną kawą, przy której podziwiać można pomorską kratę, czyli charakterystyczne szachulcowe chaty rybackie - krainę w kratę.

Stara Osada Rybacka, będąca cennym dziedzictwem kulturowym miasta posiada duży potencjał promocyjny dla miasta. Ulice na tym terenie będą dokładnie tak samo jak w XII wieku kiedy powstawało miasto. Osiemset lat temu były to drogi gruntowe między rybackimi chatami z muru pruskiego. Z czasem w miejsce chat ustczanie wybudowali kamieniczki i stylowe domki, a kształt tych uliczek nie zmienił się do dziś. Najstarsze zachowane budynki pochodzą nawet z lat 30-tych XIX wieku. Postępująca degradacja infrastruktury dziedzictwa kulturowego (obiektów dziedzictwa kulturowego, przestrzeni publicznej w ramach układu urbanistycznego Starej Osady Rybackiej) sprawiły, że priorytetem dla miasta stały się działania związane z rewitalizacją i zachowaniem dziedzictwa kulturowego podnoszące jego atrakcyjną turystyczną.

Wykorzystanie potencjału kulturowego poprzez wyeksponowanie historycznych walorów Starej Osady Rybackiej oraz powstanie kulturowego produktu turystycznego, jest konieczne w celu rozwoju turystyki kulturowej w mieście i stanowi dopełnienie dominującej w mieście turystyki wypoczynkowej i uzdrowskiej.